

Rendalen kommune

VIRKSOMHETSPLAN

RENDALEN BARNEHAGE

2021-2025

Raushet – Åpenhet – Engasjement

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING.....	3
LOVGRUNNLAG	4
BARNEHAGENS INNHold	4
MÅL, VERDIER OG VISJON	8
KVALITET OG PLANARBEID	9
PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING	10
FAGOMRÅDER MED PROGRESJONSPLAN	10
OVERGANGER	18
FOREDLRESAMARBEID	19
ANDRE SAMARBARIDSPARTNERE	21

INNLEDNING

Å bidra til at alle barn får en god start, er viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Fra barnet er født og frem til skolestart skjer det en enorm læring. Skal vi lykkes å nå målet om en god utdanning og like muligheter for alle, må vi starte tidlig. Kommunikasjon, relasjon og samspillet barna har med omsorgspersonene rundt seg i denne tidlige alder er avgjørende for hvordan de utvikler seg videre.

Barnehagen er det første leddet i et livslangt læringsløp og skal gi det enkelte barnet et godt pedagogisk tilbud. Barnehagen skal bidra til en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Rammeplanen for barnehager tydeliggjør hva personalet skal gjøre for at barna skal trives og utvikle seg, og hva som kreves for å tilrettelegge for de yngste. Barnehagen står fritt til å velge hvordan det pedagogiske arbeidet organiseres i praksis, Her skal barnehagelærerens faglige og pedagogiske skjønn legges til grunn.

Rendalen barnehage har kvalifiserte ansatte som legger stor vekt på relasjonsarbeid, med tilrettelegging av ulike opplevelser og aktiviteter i løpet av barnehagehverdagen. De veileder for god lek, stimulerer barnas språk- og tallforståelse, støtter barna i å regulere følelser, bidrar til å utvikle evne til utholdenhet og problemløsning. Gode erfaringer gjennom trygge relasjoner styrker barnets selvbylde, øker trivselen og bidrar til positiv utvikling. Når barnet føler seg trygt og godt ivaretatt, er utgangspunktet for læring og mestring det beste.

Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og barnehage er også viktig for det enkeltes barnets trivsel, utvikling og læring. Barnehagen skal bistå hjemmene i deres oppdragsoppgaver og på den måten skape et godt grunnlag for barnas utvikling.

Virksomhetsplanen for Rendalen barnehage gir retning for barnehagens arbeid frem til 2025 og er et overordnet dokument som beskriver vårt formål, sikrer kontinuitet og progresjon i arbeidet. Den beskriver også overganger og samarbeidsformer med overfor skole og PPT.

Som et supplement til virksomhetsplanen utarbeider vi hvert år en årsplan. Årsplanen inneholder blant annet årets tema og satsningsområde.

Rendalen, mars 2021

Hilde Ree Nytrøen

Styrer

LOVGRUNNLAG

Barnehagelov og rammeplan

Lov om barnehager (2005) er fastsatt av Kunnskapsdepartementet og er styrende lovverk for driften av alle barnehager.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet Rammeplan for barnehagen (2017) som er styrende for innholdet i barnehagen. Rammeplanen er en forskrift til loven. Den gir utfyllende bestemmelser og skal sikre barn et likeverdig tilbud av god kvalitet. Planen gir retningslinjer for både innholdet og oppgavene i barnehagen. Den gir personalet, eier og tilsynsmyndighet en forpliktende ramme for arbeidet.

Kunnskapsdepartementet er barnehagens øverste myndighet, mens kommunene er den lokale barnehagemyndighet. Det vil si at kommunen skal påse at barnehagen drives i henhold til gjeldende regelverk. Statsforvalteren er bindeledd mellom departement og kommunen. Statsforvalteren skal veilede kommunen og eiere av barnehager, samt ha tilsyn med at kommunen oppfyller de plikter de er pålagt i henhold til lov om barnehager.

BARNEHAGENS INNHOLD

Barnehagens verdigrunnlag

Verdigrunnlaget er grunnmuren for alt pedagogisk arbeid i barnehagen som skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet, anerkjennelse og å få medvirke i fellesskapet er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

De ansatte viser barna respekt for sin opplevelsesverden, kan ta deres perspektiv, møte de som individer og må være sensitive og nær på barna. Barn anerkjennes, oppmuntres og roses, og de gode empatiske handlingene må vektlegges. Barna møtes som likeverdige samtalepartnere og oppmuntres til å gi uttrykk for sine tanker og meninger. Barnehagen støtter, styrker og følger opp barn fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Variasjoner i verdier, religion og livssyn skal synliggjøres. Personalet er oppmerksomme på handlinger som kan tolkes som mobbing. Barnehagehverdagen tilrettelegges slik at den veksler mellom aktivitet og hvile, og barnets beste skal ha fokus.

Barnehagen fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barns trygghet, trivsel, og utvikling av empati og nestekjærlighet. Oppmerksomhet fra kompetente, varme, tilstedeværende voksne er en forutsetning for barns trivsel i barnehagen. Alle barn i barnehagen skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

I Rendalen barnehage betyr dette at personalet er rolige, sensitive, tilstedeværende, ser barna, er lydhøre for deres innspill og åpne for forskjellighet og ulike behov. Et trygt og forutsigbart miljø, humor, samtale og gjøre noe sammen er også omsorg. Personalet går aktivt inn for å bli kjent med barna ved å vise interesse og være sammen med dem. Vi trøster, leier ei hånd på tur og gir nærhet og varme. Omsorg innebærer også hjelp og støtte i lek og inkludering i fellesskapet.

Lek

Lek er den viktigste aktiviteten for barns utvikling og læring. Den har en sentral plass i barnehagen og fremmer et inkluderende miljø der alle barn kan delta. Lekens egenverdi skal anerkjennes og være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen inspirerer til ulike typer lek og gir gode vilkår for lek og vennskap. Vi bidrar til at alle barn opplever glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek -både alene og sammen med andre.

I Rendalen barnehage lar vi barna få delta i leken ut ifra sine forutsetninger. Det er de voksnes ansvar å se til at alle trives og har noen å leke med. Personalet følger opp hvert enkelt barn og ser til at alle får bidra og føle mestring i lekefellesskapet. Observasjon, støtte, deltagelse og veiledning vil hjelpe oss med det. Felles erfaringer, barnas innspill, rom inne og ute, tid og lekemateriale skal inspirere til ulike typer lek.

Danning

For hvert menneske er danning en livslang prosess som handler om å reflektere over egne handlinger og væremåter. Barnehagen skal fremme samhold og bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet og tilhørigheten til samfunnet, naturen og kulturen. Individuelle uttrykk og handlinger skal også verdsettes. Deltagelse i beslutningsprosesser og mulighet for å uttrykke synspunkter skal gi barna øvelse i å utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne og evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

I Rendalen barnehage lar vi barna få mulighet til å utveksle sine tanker og meninger i samspill med andre barn og voksne. De ansatte ser barna som individer med tanker, følelser og intensjoner som forsøker å skape mening i den sosiale verden de er en del av. Lek, aktiviteter og ulike opplevelser gir barna mulighet til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen. Vi synliggjør og fremhever mangfold og ulikhet gjennom samtale og tilstedeværelse i lek og andre aktiviteter. Alle barn skal erfare at de er en del av fellesskapet, og oppleve at egne og andres bidrag til fellesskapet oppleves som noen positivt.

Læring

Barnehagen tilrettelegger for et miljø som stimulerer og støtter opp om barns lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper må introduseres for barna og bidra til meningsfull samhandling.

Læringsprosessene stimuleres ved at barna får utløp for sin nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær gjennom å bruke alle sansene og kroppen sin. De viktigste læringssituasjonene i barnehagen oppstår i samspillet mellom barn og mellom barn og voksne.

I Rendalen barnehage er vi oppmerksomme på barns interesser og engasjement, og legger til rette for læring og mestring i ulike situasjoner. Vi samtaler, støtter, beriker, oppmuntrer og har tiltro til barnas initiativ, nysgjerrighet, undring, læringslyst og kreativitet. Vi undrer oss, undersøker og prøver å skape forståelse sammen med barna. Vi legger til rette for et inkluderende fellesskap slik at barna kan bidra både i sin egen og andres læring. Våre progresjonsplaner sikrer at barna får rike og varierte opplevelser, utfordringer og erfaringer tilpasset sin alder, ferdigheter og muligheter.

Vennskap og fellesskap

Alle barn erfarer å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne i barnehagen. Gjennom samspill utvikles sosial kompetanse som er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Tilrettelegging for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap skal prege hverdagen i barnehagen. Vennskap er en forutsetning for god læring og opplevelse av glede og mestring.

I Rendalen barnehage legger vi til rette for felles opplevelser og felles mål som igjen bidrar til fellesskapsfølelse. Barna blir sett, hørt og inkludert. Det gis rom for alle og vi fokuserer på at alle er like mye verdt selv om vi er forskjellige. Vennskap respekteres og støttes, og vi er forsiktige med å bruke begrepet bestevenn. Personalet støtter og hjelper i lek og veilede barna når oppstår konflikter. Prososiale handlinger roses og personalet er gode rollemodeller.

Kommunikasjon og språk

Kommunikasjon og språk påvirker alle sider ved barnets utvikling. Det viktigste redskapet vi har for å komme i kontakt med andre mennesker, for å organisere og systematisere våre erfaringer er språk.

Gjennom barnehagehverdagen deltar alle barn i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Barnas ulike kommunikasjonsformer og språk skal anerkjennes og verdsettes.

I Rendalen barnehage betyr dette at personalet er gode språkmodeller for barna og tilrettelegger for språkstimulering. Personalet må bruke barnerettet tale, stille åpne spørsmål, tilpasse språket sitt til det enkelte barn, hjelpe dem med å sette ord på fenomener, lytte til barna og beskrive det som skjer rundt barna. Språkstimulering er også sang, eventyr, rim, regler og samtale. Vi kan synliggjøre ulike språk og nasjonaliteter gjennom samtaler, bilder, sanger og lære enkle ord.

Både verbalt og non-verbalt språk anerkjennes, og vi skal tilrettelegge og gjennomføre alternativ supplerende kommunikasjon for barna som trenger det.

Barns medvirkning

Medvirkning er mer enn å bestemme selv og handler ikke bare om at barna skal få gjøre som de selv vil. Det handler om å oppleve tilhørighet, være deltaker og ha innflytelse i barnegruppen. Barna får mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Barnehagen er bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Barnehagemiljø

Nytt kapittel i Barnehageloven innfører både strengere og tydeligere regler som skal sikre at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø.

Den nye loven krever at barnehagen jobber systematisk for å forebygge mobbing og annen krenkende oppførsel, og at det skapes et godt miljø der alle barn trives.

Ny lov innfører en aktivitetsplikt med fire handlingsplikter og krav til dokumentasjon:

1. Plikt til å følge med.
2. Plikt til å melde fra.
3. Plikt til å undersøke.
4. Plikt til å sette inn egnede tiltak.

MÅL, VERDIER OG VISJONER

Et felles verdigrunnlag skaper nærhet mellom mennesker og er retningsgivende for vår atferd og væremåte. Visjoner viser vei og gir oss et bilde av framtiden og mål gir retning for arbeidet og er det ønskede sluttresultatet.

Rendalen kommunes verdier

RAUSHET	<i>Gi av seg sjøl, være tolerant og inkluderende.</i>
ÅPENHET	<i>Ærlighet, dele og være åpen for andre meninger.</i>
ENGASJEMENT	<i>Vise interesse, være nysgjerrig og interessert.</i>

Oppvekstsektorens visjon

ALLE SKAL MED	<i>Vi vil arbeide for et inkluderende samfunn der alle skal få oppleve at de hører til og føler seg inkludert.</i>
----------------------	--

Mål for Rendalen Barnehage:

Vi er en trygg barnehage med kvalifiserte og omsorgsfulle voksne der barna kan leke og lære.

KVALITET OG PLANARBEID

Kvalitetssikring er et kvalitetssystem som skal gi et godt grunnlag for å kunne vurdere og utvikle kvaliteten av barnehagen. Den skal sikre høy kvalitet på barnehagetilbudet og at alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap.

Personalets faglige og personlige kompetanse er barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for omsorg, lek, læring og sosial utjevning, og det forutsetter et godt og tillitsfullt samarbeid mellom barnehage og hjem. For å sikre det vi er pålagt å gjøre i hht. Barnehageloven og Rammeplanen, synliggjøres dette i årsplan, temaplaner og månedsbrev, samt gode interne rutiner og god dokumentasjon.

Kvalitetsutvikling sikres gjennom systematisk jobbing for å øke de ansattes bevissthet, kompetanse, innsats og vilje til å utvikle egen praksis i tråd med ny forskning. Det er viktig å jobbe på systemnivå for å ivareta langsiktige strategier og målsetninger, men det er den daglige kontakten og stimuleringen som skjer på avdelingen som påvirker barna direkte.

Rendalen barnehage deltar i felles kompetansesatsing i Nord-Østerdal, hvor målet er å bidra til et mer likeverdig barnehagetilbud for alle barn gjennom systematisk vurdering og utvikling av barnehagekvaliteten.

Vi benytter veiledning som metode for å forløse taus kunnskap, skape refleksjon rundt egen praksis, mobilisere kompetanse og få en felles forståelse av barnehagens ansvar og oppgaver.

Virksomhetsplanen er en overordnet og langsiktig plan som gir retning og sikrer kontinuitet og progresjon i barnehagens arbeid. Den beskriver våre verdier og barnehagens generelle innhold. Virksomhetsplanen sier også noe om hva Rendalen Barnehage legger i begrepet kvalitet og hva vi skal planlegge, vurdere og dokumentere.

Årsplanen dokumenterer barnehages valg og begrunnelser. Den beskriver barnehagens utviklingsarbeid og satsingsområde for barnehageåret, og er et arbeidsredskap for barnehagens personale. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til, myndighetsnivå, eier og andre interessenter, og er et utgangspunkt for foreldrene til å kunne påvirke barnehagens innhold.

I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov:

Temaplanen sier noe om hvilket tema vi holder på med, hvilke mål og metoder vi jobber etter og hva som forventes av voksenrollen. Pedagogiske planer konkretiseres i vår digitale plattform.

I månedsbrev dokumenterer og evaluerer vi det pedagogiske arbeidet som har blitt gjennomført. Videre presenteres plan for kommende måned, viser til fag/forskning og informerer om praktiske ting.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Planlegging av pedagogiske aktiviteter må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppa er involvert i. På denne måten lærer personalet av egen praksis og bidrar til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Både barnehagens pedagogiske arbeid og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres.

FAGOMRÅDER MED PROGRESJONSPLAN

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene skal ses i sammenheng og alle områdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaring, interesser, kunnskaper og ferdigheter (Rammeplan 2017).

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barnehagen bidrar til at barna uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.	Gi respons på barnas ytringer både ved ord og kroppsspråk. Barnerettet og enkelt språk. Leke med lyder. Enkle rim, regler, sanger med bevegelse. Enkle billedbøker og pekebøker.	Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre. Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer.
2-3 ÅR	Barna bruker språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter.	Enkle fortellinger som brukes på ulike måter, eks. dramatisering, flanellograf og hånddukker. Navneopprop og telling. Memory, lotto og puslespill, Bruke navnelapper. Ha tegnesaker tilgjengelig.	Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
3-4 ÅR	Barna møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer. Oppleve spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.	Bøker, historier og eventyr. Rim regler og sanger. Enkle spill. Samtaler med lengre setninger. Lytting og turtaking. Samlinger med enkeltbarnet i fokus. Tilby tegne- og skrivesaker.	Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme. Støtte barns lek med utforskning av skriftspråket.
4-5 ÅR	Barnehagen bidrar til at barna videreutvikler sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd. Bidra til at barna leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord.	Sette ord på følelser, snakke hyggelig med hverandre. Lese bøker om situasjoner/ følelser. Få erfaring med hva skriftspråk brukes til som lister, navnelapper, brev, lage små historier.	Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer. Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.
5-6 ÅR	Barna utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråsuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.	Rim, regler og sanger på dialekt. Klappe stavelser i ord. Lese lengre bøker. Produsere lengre teksthendelser. Lære å skrive navnet sitt. Bli kjent med bokstavene.	

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og psykisk og fysisk helse (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna får oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt.	Oppmuntre til motorisk lek ute og inne, turer i nærmiljøet og utforske uteområdet i barnehagen. God veksling mellom ro, aktivitet, måltider og soving.	Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjennes barnas mestring.
2-3 ÅR	Barna får tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek inne og ute. Positive erfaringer med friluftsliv. Oppleve fellesskap i måltidsituasjon.	Bruke bevegelsesleker og gå litt lengre turer i nærmiljøet med alle sanser. Måltidet brukes som arena for hverdagssamtaler med aktive voksne. Utforme gode lekemiljøer.	Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile.
3-4 ÅR	Barna får videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. Bli kjent med egne behov, få kjennskap til menneskekroppen og utvikle gode vaner for hygiene og variert kosthold.	Aktiv bruk av nærmiljøet og naturområder i alle årstider. Gå på skiturer og fjellturer. Nabbe, tegne, putte, klippe og lime. Hoppe, klatre, kripe og sykle. Vaske hender før måltider og etter toalettbesøk. trivelige og sunne måltider.	Bidra til at barna utvikler et bevist forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respektere andres grenser. Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.
4-5 ÅR	Barna får oppleve å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer. De utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og samtidig ta vare på miljøet. Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.	Ta vare på planter og dyr. Fange insekter, utforske. Så, plante og høste. Rydde søppel i skogen på tur. Delta i kartongbretting, resirkulering og gjenbruk. Bli kjent med hvordan ulik jakt foregår.	Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.
5-6 ÅR	Barna utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. Bli trygg på egen kropp, positiv selvoppfatning og bli kjent med egne følelser.	Dialog med barna om likheter og ulikheter. Øve på vennlige handlinger. Trygg og utfordrende kroppslig lek for alle.	

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Bearbeide inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne.	Fingermaling og tegne. Sanseopplevelser, føle, smake lukte, se og høre. Sang, dans og bevegelse.	Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk.
2-3 ÅR	Barna bruker fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.	Maling, tegning, utkleddingsutstyr, rytmeinstrumenter, musikk, sang, dramalek, byggelek.	Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur.
3-4 ÅR	Barna har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer.	Tegning, ulike maleteknikker, dans, sangleker, ulike materialer, tradisjonsbakst, rollelek og digitale verktøy.	Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur.
4-5 ÅR	Barna bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk.	Drama, eksperimenterende og ulike formingsaktiviteter. Ta vare på tegninger og fortelle historien bak tegninga og bruke digitale verktøy, film.	Være lyttende og oppmerksomme på barns ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforskning av de estetiske områdene.
5-6 ÅR	Barna opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet. Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre.	Lage og gå på utstillinger- også digitale, oppleve ulik arkitektur, folkedrakter, nye varierte musikk- og sanguttrykk og filmskaping.	Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer. Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom. Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen. Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturtrykk fra fortid og samtid.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen i de ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskaplige fenomener og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna får gode opplevelser med friluftsliv året rundt.	Bli kjent i barnehageområdet og utfordringene der. Gå på små turer i nærmiljøet	Personalet skal legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring. Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd. Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen. Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna.
2-3 ÅR	Barna får oppleve og utforske naturen og naturens mangfold.	Gå på bærtur i skogen utenfor barnehagen. Høre etter gjøken, plukke blomster. Få erfaringer fra de forskjellige årstidene	
3-4 ÅR	Barna får kunnskap om dyr og dyreliv. Barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen.	Se etter dyrespor/tegn- eks. elgbæsj, lese bøker og synge sanger om dyr. Resirkulering av melkekartonger, plukke søppel, kildesortere, høste av naturen, så frø, sette/ta opp poteter, gårdsbesøk, turer til elva og skogen.	
4-5 ÅR	Barna får oppleve, utforske og eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover.	Enkle fysikkaktiviteter, erfare klima og ulikt vær, være ute i alt slags vær, hoppe i søledammer, bygge snømann, lage og sende papirfly.	
5-6 ÅR	Barna får kjennskap til menneskets livssyklus. Lage konstruksjoner av ulike materialer og utforske mulighetene som ligger i redskap og teknologi.	Bli kjent med kroppen, ta vare på sin egen kropp, få kjennskap til menneskets livssyklus fra fødsel til død. Oppsøke fakta ved hjelp av IKT, erfare ulik teknologi som iPad, kjøkkenmaskin, drill osv.. Aktiviteter som stimulerer til problemløsning og logisk tenkning.	

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna gis tid og rom for samtale og undring.	Undre seg og lure på ting sammen med barna, på barnas premisser. Introdusere barna for opplevelser og tradisjoner knyttet til enkelte merkedager og høytider. Gi barna følelse av fellesskap og gruppetilhørighet.	Møte barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt. Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer.
2-3 ÅR	Barna får kjennskap til og forståelse for samfunnets grunnleggende normer og verdier.	Oppmuntre barna til å være gode mot hverandre, samarbeide og hjelpe hverandre. Veilede i samspill, sette ord på andres følelser og behov.	Skape interesse for og bidra til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på. Hjelpe barn i konfliktsituasjoner til å finne konstruktive løsninger
3-4 ÅR	Barna utvikler interesse og respekt for hverandre, og få en forståelse for verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap. Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.	Legge til rette for samtaler undring og refleksjon. Ta barnas tanker og spørsmål på alvor. Synliggjøre ulike kulturer som er representert i barnegruppa.	Være bevisst sitt yrkesetiske ansvar for praktisering av barnehagens verdigrunnlag. Være bevisst på hvordan egen deltagelse i samtaler kan støtte og utvide barnas tenkning.
4-6 ÅR	Barna blir kjent med grunnleggende verdier og tradisjoner i kristen og humanetisk arv, samt bli kjent med andre livssyn som er representert i barnegruppa. Samtale og undre seg over eksistensielle etiske og filosofiske spørsmål.	Fokusere på den gyldne regel: «vær mot andre slik du vil at de skal være mot deg». Bli kjent med religiøse høytider som jul og påske. Samtale og eventuelt feire andre høytider som barn i barnegruppa feirer. Reflektere over egne handlinger.	La den kristne kulturarven komme til uttrykk blant annet gjennom høytidsmarkeringer, og markere andre religiøse livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som representeres i barnehagen.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna medvirker i egen hverdag og utvikler tillit til deltagelse i samfunnet.	Inngå i barnehage-felleskapet gjennom felles lek og aktiviteter. Følge opp barnas initiativ.	Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt.
2-3 ÅR	Barna får utfordringer og like muligheter til deltagelse.	Se, lytte, utfordre og veilede barna i hverdagssituasjonene.	
3-4 ÅR	Barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.	Lære og ferdes trygt i trafikken. Turer i nærmiljøet, som for eksempel til kirken, butikken, biblioteket og turer i skogen.	Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og andre. Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme.
4-5 ÅR	Barna blir kjent med lokal historie og lokale tradisjoner. Og med ulike tradisjoner, levesett og familieformer	Jobbe med lokal historie, f.eks. baking, dialekt, jakt og fiske og lokale skikker. Besøke Bullmuseet. Samtale om ulikheter og bakgrunner, bilder, film, FORUT.	Gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng.
5-6 ÅR	Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur og til nasjonale minoriteter.	Markere Samefolkets dag, ulike høytidsdager og bli kjent med ulike flagg.	

Antall, rom og form

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna får erfare rom og form gjennom alle sine sanser.	Lek og aktivitet som gir barna kroppslige erfaringer i rommet. Stimulere barna til nysgjerrighet.	Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barns lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler.
2-3 ÅR	Barna får erfare ulike typer størrelser, former, mål og antall, gjennom å telle, sortere og sammenligne	Puttekaske, enkle puslespill Rydde ting på riktig plass. Telle konkrete i hverdagen, i fortellinger og sanger.	Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning.
3-4 ÅR	Barna får leke og eksperimentere med tall, mengde og telling. Får erfaringer med ulikemåter å uttrykke dette på.	Konstruksjonslek, perle, spille spill, klippe og lime. Sanger, rim og regler. Gjerne med telling i. Oppmuntre til peketelling og telling i hverdagen.	Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen. Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenking.
4-5 ÅR	Barna utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper og undrer seg over matematiske sammenhenger.	Gi barna erfaringer med og begreper for geometriske former, preposisjoner og størrelse.	Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer.
5-6 ÅR	Barna får undersøke og erfaring med å løse matematiske problemer og oppleve matematikkglede.	Bruke matematiske begreper som tid, retning, størrelser, mengde, vekt, posisjoner og preposisjoner i hverdagen. Lage mat, spille kortspill og mer avanserte brettspill. Forstå sammenhengen mellom tall og mengde og kjenne igjen symboler på terning.	

OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

Barnehagestart er en stor endring i livet for barn og foreldre. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden. Dette er med å sikre barnets videre trygghet og trivsel i barnehagen. Rendalen barnehage har utarbeidet en plan for tilvenning som beskriver fasene i tilvenningsperioden. Det er stor variasjon i hvor lang tid barnet bruker på de ulike fasene. Både barna og vi ansatte setter pris på at foreldre bruker god tid i tilvenningsfasen.

Overgang til ny avdeling

Barn som allerede går i barnehagen, har også behov for gradvis tilvenning når det skal begynne på ny avdeling. De får også sin primærkontakt og besøker sin nye avdeling jevnlig før de begynner, slik at både barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent.

Overgang barnehage – skole/ skolefritidsordning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole/ SFO.

Oppvekstsektoren i Rendalen har utarbeidet «Plan for overgang barnehage-skole». Rendalen barnehage og skolene/SFO utveksler informasjon og kunnskap som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skole/SFO. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarnet.

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for det enkelte barns trivsel, utvikling og læring. Personalet i barnehagen har ansvar for å gi foreldre nødvendig informasjon og invitere foreldre til medvirkning.

Brukerundersøkelser

Barnehagens foreldre gis mulighet til å si sin mening om hvordan de opplever barnehagetilbudet. Resultatene danner grunnlag for barnehagens kvalitetsarbeid.

Foreldreråd og Foreldreutvalg (FU)

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet skal sikre foreldrenes rett til medvirkning ved å fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra i utvikling av barnehagens kvalitet og innhold.

Foreldrerådet velger foreldrerepresentanter til Foreldreutvalget (FU), som skal bidra til å ivareta interessene til alle foreldrene, og støtte foreldrenes rolle i barnehagen.

Foreldreutvalget konstituerer seg selv og leder representerer foreldrene i Samarbeidsutvalget (SU).

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Utvalget skal bestå av foreldre/foresatte, eier og ansatte i barnehagen.

Foreldremøter

Det gjennomføres minst ett foreldremøte i løpet av året. På foreldremøtene informerer vi om barnehagens innhold og rutiner, og drøfter ulike tema med foreldregruppa.

Foreldremøtene skal bidra til god informasjonsflyt mellom hjem og barnehage og de er viktige samarbeidspartnere for utvikling av barnehagens kvalitet og innhold.

Foreldremøter er en fin arena for foreldremedvirkning.

Foreldresamtaler

Alle foreldre blir invitert til foreldresamtale der foreldre og barnehage kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

Det er også mulig å be om en samtale når som helst i løpet av barnehageåret.

Foreldrearrangement

I løpet av året inviterer vi til ulike foreldrearrangement. De kan være både av *uformelle* og av *mer formell* art. På denne arenaen kan foreldrene delta og bidra uavhengig av bakgrunn og forutsetninger. Og de gir foreldrene mulighet til å bygge nettverk og bli kjente med hverandre.

Foreldrekontakter arrangerer sosial sammenkomst for førskolegruppa høst og vår.

Daglig kontakt

Vi ser på den daglige kontakten med foreldrene som en svært viktig del av foreldresamarbeidet. Vi ber derfor om at barna følges inn i barnehagen om morgenen og at foreldre forsikrer seg om at personalet har registrert at barnet har kommet. Det er også nødvendig at personalet har registrert at barnet er hentet om ettermiddagen.

ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at vi samarbeider med andre tjenester og virksomheter.

Grunnskolen

Barnehagen skal, i samarbeid med skolene legge til rette for overgangen barnehage skole/SFO. Vi har en egen plan for dette arbeidet, utarbeidet i samarbeid med Berger og Fagertun skoler.

Barnevern

Barnevernet har som mål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barnevernet skal også bidra til at barn og unge får trygge oppvekstsvilkår.

Ved bekymring for barnet/familien, plikter barnehagen og melde om dette til barnevernet jmf. Barnehageloven § 46 og Barnevernloven § 6-4.

Rendalen barnehage samarbeider med barnevernet i Nord-Østerdal.

OBS-team og barne- og ungdomsteam

OBS-teamet er en tverrfaglig gruppe som skal bidra til at alle barn og unge i alderen 0-18 år får gode oppvekstsvilkår, uavhengig av foresatte og sosial/kulturell bakgrunn.

BUT brukes til informasjonsutveksling, tema, utfordringer, samt drøfting av enkeltsaker.

Helsestasjon

Helsestasjon for barn 0-5 år er et gratis tilbud for barn og foreldre, og ønsker å være en støtte for foreldrerollen og bidra til at barn får en trygg og god oppvekst.

Helsesykepleier gir foreldreveiledning og snakker om bl.a. kosthold, søvn, trivsel og samspill. Foreldre kan også ta opp det de selv har behov for å snakke om.

På helsestasjonen kan du også få råd og hjelp fra lege og fysioterapeut.

Fysioterapeut

Vi har ett tett samarbeid med fysioterapitjenesten, og det er lav terskel for å ta kontakt. Et nært og tett samarbeid er viktig med tanke på barns utvikling.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk-psykologiske tjeneste for Nord-Østerdal er en interkommunal tjeneste, og har kontor på Tynset. PPT skal hjelpe barnehager og skoler med å legge til rette for barn med særskilte behov. De jobber både med system- og individrettede tiltak. Hensikten er at barnet får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud.

Utplassering og utdanning

Barnehagen tar ofte imot elever fra ungdomsskoler, videregående skoler og høyskoler som skal ha praksis i en periode. Vi bidrar gjerne som opplæringsarena for lærlinger og vi plikter å stå til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning.

Vi får også forespørsler fra voksenopplæringa og NAV om å ta imot mennesker som trenger en praksisarena i henhold til språk og arbeidstrening.

Biblioteket

Rendalen barnehage har et nært samarbeid med biblioteket i kommunen. Vi har også opprettet en «bibliotekfilial» i barnehagen der det er mulig for barna å låne med seg bøker hjem fra barnehagen. Biblioteket arrangerer lesestunder for barnehagebarna på biblioteket eller i barnehagen.

